

Vitaminer til barnevernet

fra omsorgsbarn og omsorgsforeldre

Takk til omsorgsbarn og omsorgsforeldre

I 2009 og 2010, skal omsorgsbarn og omsorgsforeldre bidra i fagdager for ansatte i barnevernet rundt om i Norge. Det blir en fagdag for barnevernet i hvert fylke.

Omsorgsbarn i alderen 13-18 år og omsorgsforeldre, fra Nordland, Trøndelagsfylkene, Agderfylkene og Oslo-området har deltatt.

På vegne av alle som vil bli inspirert av resultatene

Varm TAKK til alle deltakere!

Vitaminer til barnevernet

Hvordan ønsker unge i fosterhjem å bli møtt av dere som jobber i barnevernet? Hvordan opplever de å samarbeide? Hva skal til for at samarbeidet kan bli bedre?

Her finner du resultatene fra et års arbeid. I ulike deler av landet har 25 unge i fosterhjem og 50 fosterforeldre bidratt med erfaringer og løsningsforslag. Ved hjelp av deltakende, visuell metodikk - for å inspirere ulike mennesker til å snakke sant om vanskelige tema. Først i samlinger, videre i redaksjonsarbeid. Forandringsfabrikken har gjennomført prosjektet, i samarbeid med Norsk Fosterhjemsforening og Landsforeningen for Barnevern barn. Prosjektet er finansiert av Helse og Rehabilitering.

Mange av deltakerne har mislikt "merkelappene" sine. Ungdommene ønsker endring i alle de viktige ordene som brukes i fosterhjemstjenesten. Unge i fosterhjem og fosterforeldre i prosjektet ønsker at:

Omsorgsbarn	erstatter fosterbarn
Omsorgsforeldre	erstatter fosterforeldre
Omsorgshjem	erstatter fosterhjem
Tillitsperson	erstatter tilsynsfører
Besøkhjem	erstatter avlastningshjem
Opprinnelige foreldre	erstatter biologiske foreldre

I 2009 er det 20 år siden FNs Barnekonvensjon ble vedtatt i Norge. Nå er det omsorgsbarna og omsorgsforeldrene som har ordet. Dere er herved velkommen til å ta imot

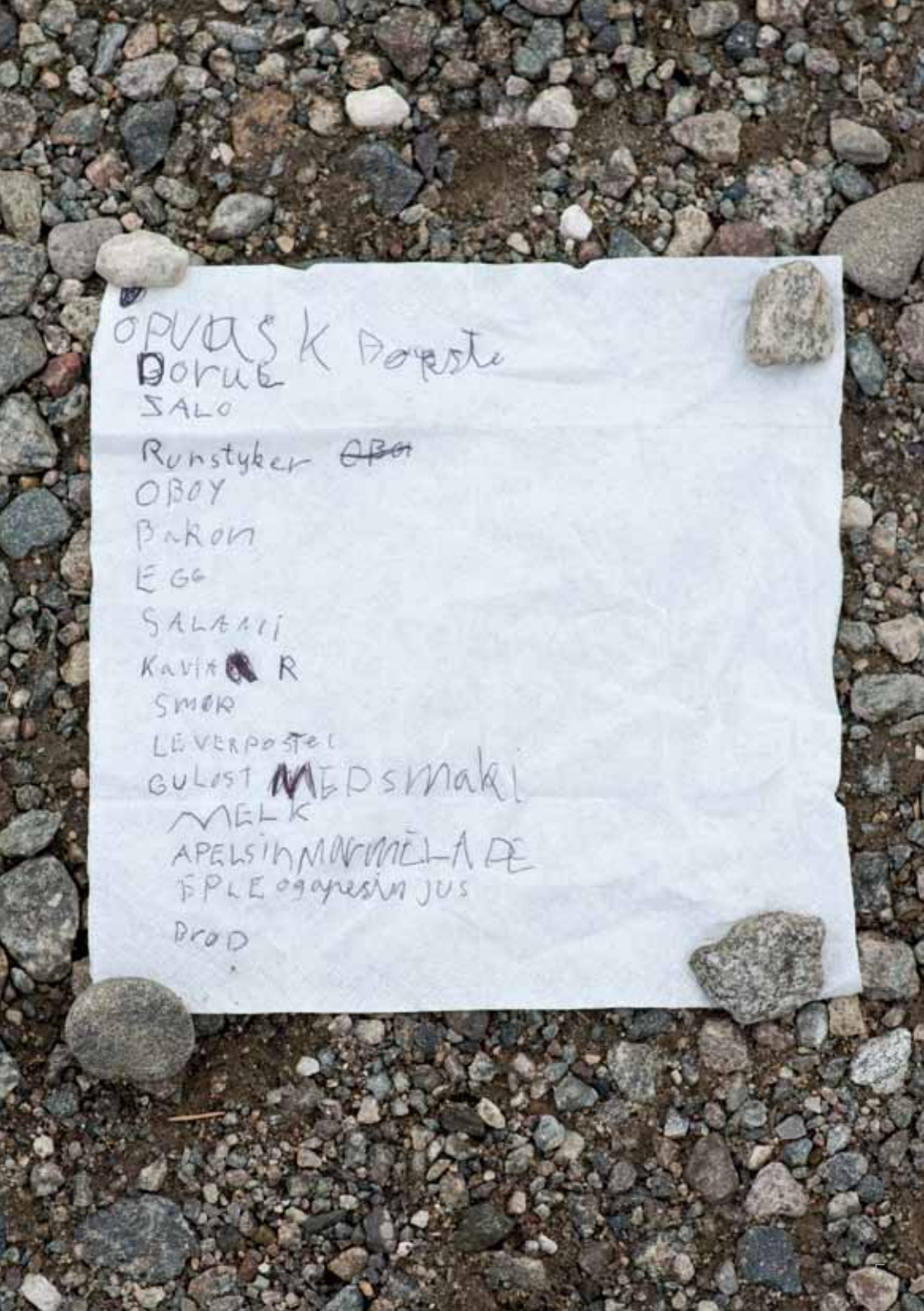
Pål Marius Skjærstad, Marit Sanner
Forandringsfabrikken
Mars 2009

Kjære kollega

Gode relasjoner mellom saksbehandler og omsorgsbarn

Fra unge i omsorgshjem:

Når du jobber i barnevernet må du tenke mye på oss barn og unge. Du må kunne føle med oss. Vi tenker at det er helt nødvendig, for å være i saksbehandlerjobben. Du må bry deg, ikke bare skrive og nikke, men vise hvem du er. Et tips er at du i hvert fall ikke sier: "Skal vi snart runde av?" eller noe lignende, om barnet vil snakke mer.

OPVASK
DORUE
SALO
Runstyker
OBOY
Bakom
EGG
SALAATI
KAVIA R
SMØR
LIVERPOSTEL
GULST MED SMAK
MELK
APELSINMILK
EPLE og apelsin jus
BRØD

Vi har rett til å uttale oss om vår situasjon, hva vi ønsker skal skje og hva som bør forandres. Før dere gjør noe dere tror blir bedre, må dere spørre. Det blir bedre å være i omsorgshjem da. Om dere hele tiden spør oss om hva vi ønsker og mener, opplever vi at dere bryr dere. Og dere må spørre på måter som gjør at vi tør snakke sant, og at dere tåler at vi snakker sant.

Som saksbehandler har dere et stort ansvar for at alle samarbeider. Dette er grunnleggende viktig for oss. Omsorgsforeldrene, de opprinnelige foreldrene våre og dere, må samarbeide.

Det er stress nok å ha én saksbehandler, vi vil ikke ha mange. Det er best for oss å ha en vi blir godt kjent med. Det kan være skummelt med mange voksne, selv om vi ikke alltid viser det.

Fra omsorgsforeldre:

Tillit til deg som saksbehandler fra barnet eller ungdommen, skapes ved at du viser ekte interesse. Du kan få til god kontakt med dem ved å være til stede, lytte og stille deg likeverdig. For å oppnå respekt og nærhet fra barnet eller ungdommen må du alltid snakke sant, for eksempel må du ikke love noe du ikke vet du kan holde.

Liker du barnet? Dette er avgjørende. Om du ikke klarer å like barnet eller ungdommen, vil det merkes. Det skal ikke et barn eller en ungdom måtte tåle. Da er det kanskje larest at du tar ansvaret for at barnet eller ungdommen får en annen saksbehandler. For som voksen har du alltid hovedansvaret for relasjonen mellom deg og barnet eller ungdommen.

Har du og omsorgsbarnet oppnådd et godt forhold, er det veldig viktig å få beholde deg som saksbehandler. Det er best å forholde seg til få voksne.

Omsorgsbarn + barnevern + omsorgsforeldre + opprinnelige foreldre må snakke sammen. Vi må møtes ofte nok, for sammen å kunne komme fram til hva som skal skje framover.

Unge i omsorgshjem sier:

IKke slurv. Det er faktisk våre liv det gjelder Gutt 15

Det var ei som visste alt om meg, jeg visste IKke noe om henne. Det kan da IKke være riktig? Jente 18

Hun er ei bra dame! Spurte henne om å få mer samvær med brødrene mine, og hun sa hun skal se på om det går an å få til Gutt 14

Det kjentes som om de var der bare for å se om jeg hadde det fælt. Jeg kjente det på måten de snakka med meg på Gutt 13

Når du er i barnevernet merker du når en person skjønner deg, eller om han bare sier noe. Det er to helt forskjellige energier. Jeg kan kjenne forskjell i løpet av noen minutter Jente 13

Konstruktivt samarbeid K mellom saksbehandler og omsorgsforeldre

Fra omsorgsforeldre:

Som omsorgsforeldre vil vi være likeverdige samarbeidspartnere i arbeidet med barnet. Vi vil gjerne bli behandlet som en av kollegaene deres. Både vi og dere må ha det samme engasjementet for barnet eller ungdommen. Kroppsspråket og hvordan dere lytter til oss, signaliserer om dette er reelt.

Den tilliten fra barnevernet vi opplever i starten, vil vi veldig gjerne beholde, også etter at vi begynner å stille krav, eller på andre måter problematiserer noe. Vi håper å slippe å oppleves som en trussel, og av den grunn bli avvist. Vi er dem som kjenner barnet eller ungdommen best, og det er vi som skal gjøre hovedjobben. For å greie det, trenger vi alltid barnevernets tillit .

Det er en spesiell jobb å være omsorgsforeldre, og det kan være ensomt. Derfor trenger vi tilbakemeldinger, også skryt. Men når vi tar opp noe som for oss er vanskelig, vil vi ikke avfeies med uttalelser som "dere er da så flinke, så dette går nok bra". Da føler vi oss ikke spesielt tatt på alvor.

Dere må vise tilstedeværelse og ha jevnlig kontakt med oss i omsorgsfamilien, både i gode og dårlige tider.

Vi vil gjerne ha mulighet til å kommunisere med dere på ulike måter, for å gjøre det lettere å nå dere. Både med telefon, sms og epost. Navn kan anonymiseres på epost, gjennom f. eks å bli enige om noen koder. Si gjerne "Bare ring, send sms eller mail". Men dere må mene det.

Det må være en saksbehandler 2 for hvert barn eller ungdom. Vi må alltid kunne få snakke med noen, når vi henvender oss til barnevernet og kunne få en garantert tilbakemelding innen 24 timer.

Vi vil med dette forhåpentligvis slippe å begynne på nytt, om saksbehandler 1 slutter. En slik overlapping fra saksbehandler 2 vil dessuten dempe den utryggheten som kan oppstå når saksbehandleren slutter.

Omsorgsforeldre sier:

En sakshandler må ha mot til å være seg sjøl og å være ekte

Det viktigste er at dere er ærlige når dere ikke har kunnskap nok. Det skaper trygghet og tillit

Vi kjenner fort om du har respekt for vår kunnskap om barnet og for erfaringene våre

En sakshandler må ha mot til å være seg sjøl og å være ekte

Det viktigste er at dere er ærlige når dere ikke har kunnskap nok. Det skaper trygghet og tillit

Vi kjenner fort om du har respekt for vår kunnskap om barnet og for erfaringene våre

Det er vel nødt til å bli feil når en sakshandler rundt 20 skal veilede folk som er 20 år eldre. Oppgaven blir for stor

Mange sakshandlerer bør ha et større repertoar for hva de sier, "jeg vet ikke", burde for eksempel være lett å si

Vi har et godt forhold til sakshandleren vår, hun forstår mye. Men det er en uting at vi må diskutere økonomi med henne. Det ødelegger mye

Alle sakshandlerer må slutte å gi omsorgsforeldre dårlig samvittighet for sin egen arbeidsbyrde

Tilpasset oppfølging og veiledning for omsorgsforeldre

Fra omsorgsforeldre:

Omsorgsbarn har ofte større og annerledes utfordringer enn andre barn. Oppfølgingen og veiledningen bør i stor grad være individuell, for å sikre at vi raskest og best mulig gjør det som er best for barnet.

Vi trenger veiledning av fagfolk i hele perioden, ikke bare i starten. Barnet eller ungdommen er hele tiden i vekst og utvikling. Det kan bli for tøft uten god veiledning.

Som omsorgsforeldre vil vi gjerne ha målrettet kompetansebygging og målrettet oppfølging. Vi som omsorgsforeldre bør bli tillagt tillit til å vurdere hva vi trenger kurs eller annen hjelp til. Derfor ønsker vi oss en konkret oppfølgingsplan for den enkelte av oss, laget i samarbeid mellom dere og oss.

Barnevernet bør tilby sikringsarbeid for at omsorgshjemmene skal holde. Samspillet mellom omsorgsbarn og opprinnelige barn, utfordringer i samlivet og tanker om muligheter til forbedring fremover er tema som bør taes på alvor.

En enslig omsorgsforelder trenger enda mer støtte, dette kan for eksempel være en tilgjengelig person som kan kontaktes ved behov, fast tilbud om veiledningsgruppe og samtalegruppe med andre omsorgsforeldre.

Eksempel på tilbud vi ønsker for alle omsorgsforeldre:

Døgnåpen kriseveiledningstelefon, samtalegrupper, oppfølgingsPride, individuell veiledning, opplæringstilbud for omsorgsforeldre til barn med spesielle behov, samlivskurs.

For oppfølging av barnet eller ungdommen: "barnevaktsordninger", besøksfamilie, støttekontakt, leksehjelp.

Omsorgsbarnets ønsker er viktigst når tillitsperson skal velges

Fra unge i omsorgshjem:

Ordet tilsynsfører bruker vi helst ikke. Det høres ut som vi har sittet i fengsel og er ute på prøve. Vi trenger en person vi har tillit til og som vi stoler på. Derfor mener vi det må hete tillitsperson.

Vi tror det er best for alle at vi først blir spurt hvem vi ønsker oss som tillitsperson. Vi vet hvem vi liker og vil åpne oss for. Når vi skal foreslå, må vi vite hva oppgavene til tillitspersonen er, da vil vi kunne komme med fornuftige forslag.

Tillitspersonen må vise initiativ og være litt oppglødd og glad, ikke for alvorlig i hvert fall. Han eller hun må ikke "rundspørre oss", men snakke naturlig. Vi må få velge mye av det som det skal snakkes om. Tillitspersonen må høre helt etter på hva vi sier.

Vi må bli spurt på en bra måte om vi liker å være med tillitspersonen vår. Det må være helt ok om vi ønsker en annen. Personen er jo der for oss!

Treff fire ganger i året er ikke nok for alle, og for noen er det for ofte. Vi må selv være med å bestemme hvor ofte det skal være treff.

Vi må aldri være uten tillitsperson. Og han eller hun skal ikke skiftes ofte. Vi tror det er mindre sjanse for at de skifter så ofte om det er noen vi kjenner og er glad i.

Hvem synes vi kan være tillitsperson:

- Det må være en vi kjenner og liker.
- Det må ikke være en venn av omsorgsforeldre eller opprinnelige foreldre.
- Det må være en som er blid og imøtekommende.
- Det må være en som stoler på barn og ungdom og kan tenke litt ungdommelig.

Jeg synes vi selv skulle få bestemme mer, hvem tillitspersonen skal være. Om man ikke liker tillitspersonen, så klarer man heller ikke å stole på han, ergo klarer jeg ikke å fortelle noe
Jente 13 år

Skulle gjerne hatt mer tid med tillitspersonen. Da har jeg noe bra å gjøre, - han er liksom min venn
Gutt 14

Jeg har bare hatt gamlinger siden jeg var liten, men nå har de slutta. Klarer ikke å si noe til dem
Jente 15

Jeg kjente tillitspersonen fra før, og det var bra. Jeg fikk henne av barnevernet
Gutt 15

Min tillitsperson prater om golf og hvordan hun har det. Det kan bli litt kjedelig
Gutt 14

Tillitspersonen spør om jeg vil ha noe og vil kjøpe ting, for at jeg skal være med
Gutt 15

Unge i omsorgshjem sier:

Tillitspersonen har en tekst oppi hodet som de spør om hver gang. Irriterende å måtte gå igjennom den samme så mange ganger i løpet av året

Gutt 13

Tillitsperson snakker ofte om seg sjøl, på en feil måte

Jente 18

Når man sliter, er man ikke så interessert i å høre om deres egne barn som lykkes

Jente 18

Min tidligere lærer er min tillitsperson, det er fint

Gutt 14

Jeg er veldig fornøyd, hun spør litt uformelt, spør litt rundt, hun snakker det litt til. Hun spør ikke bare om det hun vil vite. Jeg får velge litt sjøl hva vi kan snakke om

Jente 13

Fra omsorgsforeldre:

Systemet slik det er nå, fungerer sjelden bra, og det kan kanskje ikke fungere. Man kan vanskelig bli kjent ved å møtes fire ganger i året, med en du kanskje ikke kjenner eller kjenner lite fra før. Ordningen tar ikke barnet eller ungdommen nok på alvor. Barnet eller ungdommen må få velge tillitsperson og kunne be om et menneske de kjenner fra før.

Tillitspersonen må greie å bygge tillit hos barnet, dette er det grunnleggende. Om ikke barnet eller ungdommen vil eller tør snakke sant til tillitspersonen sin, er ordningen lite verdt.

Det bør finnes en enkel stillingsbeskrivelse, som forteller om målsetting, oppgavene som skal gjøres og hvilke muligheter omsorgsbarnet har til å gi tilbakemeldinger. Denne bør omsorgsbarn, omsorgsforeldre og tillitspersonen se igjennom sammen.

Det må finnes et sted å hente kunnskap, et læringsmiljø for å støtte og inspirere engasjerte tillitspersoner. Det bør også fins møteplasser for erfaringsutveksling.

Jeg synes vi selv
skulle få bestemme
mer, hvem tillitsper-
sonen skal være.
Om man ikke
liker tillitspersonen,
så klarer man
heller ikke å stole
på han, ergo
klarer jeg ikke å
fortelle det viktige
Jente 13 år

Omsorgsbarn og omsorgsforeldre lyttes til om samvær

Fra omsorgsforeldre:

Hele systemet rundt samværsordning tar for lang tid. Fylkesnemd er for tungrodd, samvær bør oftere avgjøres på et lavere nivå. Fylkesnemd er heller ikke noe god måte for noen å gjøre dette på. Det oppfordrer til å kjempe mot hverandre, ikke sammen, for barnet eller ungdommen sin fremtid. Fylkesnemd ift samvær bør vekk og erstattes av noe som fremmer samarbeid og som er mer fleksibelt.

Krav fra opprinnelige foreldre kan gjøre ting vanskelig. Det bør være en saksbehandler for barnet, og en annen for de opprinnelige foreldrene deres.

En plan for samværet er viktig, for å holde tråden og retningen. Om-
sorgsbarn, opprinnelige foreldre og omsorgsforeldre må høres i forhold til samvær. Planen kan inneholde: antall samvær, hvor vi skal treffes, litt om innhold og hvem som skal være der: Mange omsorgsbarn ønsker å ha noen med på samværet.

Fra unge i omsorgshjem:

Omsorgsbarna må få bestemme mest. Men vi bør ikke alltid bestemme helt selv, det er ikke alltid vi helt alene vet hva som er best for oss.

Vi har rett til å treffe en person som er glad i oss. Noen må heller være der sammen med oss om de opprinnelige foreldrene har problemer.

Om vi ikke vil møte de opprinnelige foreldrene, må det og være greit, ihvertfall i perioder. Så får noen sammen med oss heller finne ut av om noe kan gjøres for at vi igjen skal kunne ønske å treffe dem igjen. Det er viktig at ingen presser når vi skal bestemme om vi vil ha kontakt med de opprinnelige foreldrene våre.

Unge i omsorgshjem sier:

Barnet har følelser. Hvis de hater sine opprinnelige foreldre, kan man ikke tvinge barnet til å møte dem. Skal barnet sitte og skrike da?! Alle har følelser; man kan ikke tvinge en person til det!
Jente 13

Hvis fosterforeldre mener det ikke er bra for deg å besøke de opprinnelige foreldrene, kan dere i barnevernet bli lurt. Ofte blir vi veldig preget av det fosterforeldre sier
Gutt 15

Tror at fosterforeldre vet bedre noen ganger. Det trenger ikke bli hyggelig å besøke de opprinnelige foreldrene, sjøl om man har lyst
Jente 13

Vil ha mer samvær, men får bare annenhver måned. Jeg har sagt veldig tydelig ifra, men jeg vet ikke hvorfor jeg ikke får det. De har sikkert en god grunn men jeg vet ennå ikke grunnen. Det er dumt. Det er og dumt at de ikke hører seriøst på min mening
Gutt 15

Barnevernet tenker altfor mye på hvordan det er når foreldrene drikker eller russer seg. Foreldrene har jo alltid andre sider også. Vi vil ikke miste de sidene i samme slengen
Gutt 14

Da jeg var 8 år, ble jeg tvunget til å møte de opprinnelige foreldre mine. Det var fælt! De tok mer hensyn til de voksnes behov, så det er mer et voksenvern!
Jente 13

Sann og viktig informasjon Som barnets historie

Fra unge i omsorgshjem:

Alle barn må få vite noe om sin historie, uansett alder. Dere venter ofte alt for lenge med å gi oss informasjon. Ikke gjør det. Det skaper ofte bare spekulasjoner, vonde fantasier og masse gjetting. Selv om det kanskje er vanskelig for dere å si alt, så blir det bare verre jo lengre man venter. Og det er alltid også gode ting å si om de opprinnelige foreldrene våre, de tingene må dere og huske å si.

Vi har rett til å få vite mest mulig om vår historie, tidligst mulig. Ikke skjul noe, det skaper utrygghet. Hvis vi ikke får vite hva som har skjedd, vil vi alltid lure. Det kan gjøre oss redde, irriterte eller sinte. Dere har ikke rett til å holde det tilbake. Det er våre liv og vår fremtid det gjelder og vi må få vite.

Omsorgsforeldrene gir mange omsorgsbarn de "knaggene" de trenger, for å tåle fortida si. Vi ønsker at barnevernet blir flinkere på dette, ikke beskytter oss så mye og at alle omsorgsbarn får nok informasjon til at vi kan leve godt med historien vår de gode tingene.

Unge i omsorgshjem sier:

De sa at mamma var syk og at hun ikke kunne møte meg. Jeg trodde hun var dødssyk eller alvorlig skadet. Gikk og var veldig redd for at hun skulle dø. Skjønte ikke at det med nålene var dop. Fikk vite da jeg var 10 år at mamma gikk på dop og ikke var syk. Jeg synes jeg burde fått visst det før Gutt 13

Vet dere hva det gjør med oss å ikke vite? Gutt 14

Noen ganger ber de meg gå ut. Men det er jo om meg, og jeg vil jo faktisk høre! Jeg blir sint av dette Jente 13

Jeg vil vite alt nå. Når du er 13, har du ikke da rett til det?" Jente 13"

Bli irritert. Har rett til å vite hva de snakker om. Om man spør, sier de bare vent litt Jente 13

Jeg var 2 år da jeg kom i omsorgshjem. Vet ikke hvorfor jeg kom dit enda jeg?! Jeg får bare ikke vite det, men jeg vet om barn som er yngre enn jeg er nå, som vet. Er det opp til hver enkelt i barnevernet å bestemme når vi skal få vite? Gutt 14

Et barn må vite hvorfor det er i omsorgshjem, ellers blir det bare nysgjerrig. Jeg fikk vite alt og det har hjulpet meg mye Jente 13

Fra omsorgsforeldre:

Barn og unge trenger å få forklart hva som skjer, og hvorfor de blir satt i omsorgshjem, så de kan forstå. De trenger å vite om sin historie både på godt og vondt, for lettere å bygge egen identitet. Barnevernet må hjelpe til å samle informasjon slik at livsboka kan bli ferdigskrevet.

Ta vare på det positive i historien til barnet. Omsorgsforeldre og barnevern kan sammen finne ut hvordan den positive historien til barnet kan bygges.

Barnet skal ha informasjon. Ta deg tid til å forklare barnet hva og hvorfor ting skjer. Dette må gjøres med ord som barnet med sikkerhet forstår.

B

evisstgjøring og trygging av barnets nettverk

Fra omsorgsforeldre:

Omsorgsbarn trenger gode relasjoner og et trygt nettverk. Du som saksbehandler må hjelpe familien med å finne ut hvilke personer barnet føler er viktige for seg, og hvem han eller hun føler seg trygg på. Du må få kontakt med disse, og skape forståelse hos dem for barnets behov, slik at relasjonen til dem kan styrkes.

Den opprinnelige familien til barnet trenger støtte i sorgen over å miste barnet, og i å gi riktig og sann informasjon til barnet.

Skolen eller barnehagen er viktig i barnet eller ungdommen sitt liv. En person på skolen bør ha et spesielt ansvar for hvordan barnet har det. Raushet er viktig. Omsorgsforeldrene må få støtte og veiledning av barnevernet i måten de informerer skole/ barnehage om barnet. Saksbehandleren bør gi direkte informasjon om barnet til skolen slik at omsorgsforeldrene ikke alene må stå for all den "kjipe" informasjonen.

Lærere og helsesøstre må samarbeide med omsorgsbarn og omsorgsforeldre om hva som skal fortelles på skolen og i klassen. De må opprettholde sin taushetsplikt slik at informasjon ikke kommer på avveie.

Omsorgsbarn bør få mulighet til å bygge nytt nettverk, gjennom bl.a. å treffe andre omsorgsbarn. Selv om de fleste i utgangspunktet vil være så vanlige som mulig, bør de inviteres til treff der de for eksempel kan dele erfaringer med andre omsorgsbarn. Dette kan dreie seg om opplevelser i barndommen de har trodd de var alene om, erfaringer med hjelpeapparatet, egen styrker de sammen finner fram til, og hvordan det oppleves å være omsorgsbarn på godt og vondt. Dette må gjøres i et varmt og lett kommunikasjonsklima - og det er bra om det serveres god mat og at det er koselig der.

Fra unge i omsorgshjem:

De voksne må hjelpe oss å ta vare på de folkene vi er glade i. Det er ikke bra når all kontakten med de skal kuttes fordi om vi kommer i omsorgshjem. Vi vet selv hvem det er viktig for oss å ha kontakt med, det kan være tanter, onkler, besteforeldre, naboer og venner. Men for å få til dette må de voksne i barnevernet og omsorgsforeldrene hjelpe oss.

Selv om du vet at du er et omsorgsbarn, er det aller viktigste å få være et vanlig barn. Derfor er det veldig viktig hvordan dette snakkes om på skolen. Her må dere i barnevernet være veldig nøye på å snakke med oss - og finne ut hva som er viktig for oss. Om ulike ting skal informeres om i klassen, må dere gjøre alt mest mulig normalt og vanlig. Vi vil være minst mulig spesielle.

Unge i omsorgshjem sier:

Vi blir ikke alltid spurt, når lærerene forteller om oss! Jente 18
Jeg skulle ønske jeg kunne fått være med venninnene mine fra der jeg bodde før. Barnevernet sa at det kunne jeg ikke, for det var viktig at jeg fikk nye. De kan ikke skjønne hva venner er Jente 14 år

Barnevernet ivaretar alle barn i omsorgsfamilien

Fra omsorgsforeldre:

Barnevernet må forberede og veilede omsorgsforeldrene på hvordan de opprinnelige barna i familien må følges opp.

Det bør være en forberedende samtale med alle barn og unge, før de blir del av en omsorgsfamilie. Dette må formes som en innkalling. Alle som skal få et omsorgsbarn som søsken i familien sin, må komme dit.

Vi ønsker oss uformelle, morsomme og spennende erfaringssamlinger for de opprinnelige barna i omsorgsfamiliene. Samlingene kan inneholde aktiviteter og prat om hvordan det er å være del av en omsorgsfamilie. Søsknene må få oppmuntring og ros for den viktige rollen de har. Tilbud om samlinger kan komme 2 ganger hvert år.

Oppdatert informasjon om kontrakt, økonomi og andre rettigheter

Fra omsorgsforeldre:

Det bør på et nasjonalt nettsted presenteres oppdatert informasjon om omsorgsforeldres rettigheter. Det er flott om dette er presentert oversiktlig og lettfattelig.

Vi må alltid kunne være trygge på at vi får oppdatert informasjon om hvilke rettigheter vi har og hvilken lønn og godtgjøring vi har krav på. Vi må sikres god rådgiving og føle oss trygge på at vi blir tatt godt vare på av barnevernet, både juridisk, økonomisk og som verdifulle samarbeidspartnere.

Kontrakten må være todelt. Den generelle delen som handler om oppfølginga av barnet, og den økonomiske delen. Vi er sikre på at samarbeidet mellom oss og dere ville vært lettere å få til godt om de to delene av kontrakten forhandles med ulike saksbehandlere.

Kontrakt skal skrives før omsorgsbarnet kommer til oss. Til første møte om kontrakt, tilbys nye omsorgsforeldre at erfarne omsorgsforeldre deltar sammen med dere og oss. Barnevernet må ha kontraktsutkast med på første møte, dette går gjennom sammen. Det er god tid for alle til å stille spørsmål og komme med kommentarer. Deretter kan kontrakten tas med hjem for å se på den i ro og fred.

Vi må ansettes på tidsbegrensede kontrakter og ikke være oppdragstakere. Dette gir oss fulle sosiale rettigheter. Vi må reelt bli frikjøpt, ikke miste deler av den lønna vi hadde. Pensjonspoeng, forsikring og sykepenger må være selvfølgelig.

Vi må heller ikke bli trekt i dagpenger eller uføretrygd fordi vi har omsorgsbarn. Om en omsorgsforeldre ikke er ute i arbeid når omsorgsbarnet flytter inn, så må det være en nasjonal føring for en minstelønn.

Økonomisk kompensasjon må gjenspeile den virkelige jobben vi gjør. Å ta på seg jobben med å være et omsorgshjem, må ikke belaste omsorgsfamilien økonomisk. Og det må veie opp mot karrieretap, vi gjør et viktig samfunnsopdrag.

Like rammebetingelser for alle omsorgsforeldre i Norge

Vi vet at det i dag er svært ulike rammebetingelser for å være omsorgsforeldre i ulike kommuner.

Vi ønsker oss like betingelser i hele Norge. De må bl.a. inneholde:

1. kriterier for å bli omsorgsforeldre
2. kriterier for at enslige kan være omsorgsforeldre
3. kriterier for å bli forsterket omsorgshjem
4. ramme for generell del og for økonomisk del av kontrakstext
5. "kommuneuavhengige" satser for lønn, med pensjonspoeng og feriepenger
6. minstelønn for alle omsorgsforeldre
7. satser for utgiftsdekning
8. ansvarsforholdet i.f.t omsorgsoppgavene
9. krav til barnevernets tilgjengelighet
10. opplegg for generell opplæring og oppfølging av omsorgsforeldre
11. opplegg for erfaringsutveksling for opprinnelige barn i omsorgsfamilien
12. krav til omsorgsforeldrene om å delta på obligatorisk opplæring dersom omsorgsbarnet har diagnose
13. tydelige opplysninger om omsorgsforeldrenes mulighetene for å gi tilbakemelding og om mulige klageinstanser

Dette innspillet til nasjonale rammer er beskrevet mer utførlig og overlevert Barne- og familieministeren og Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, våren 2009.

Om klageinstans

Fra en omsorgsfar:

Omsorgshjem har i dag ingen klageinstans om de i sin sak opplever at det kommunale barnevernet ikke følger barnevernsloven. Vår opplevelse er at fylkesmannen her viser liten vilje til forståelse og god saksbehandlingsskikk - og er ofte ikke villig til å slå ned på noe annet en samlet vurdering av en kommunes barnevernsbehandling. Fylkemannens eventuelle behandling av klagesak kan kun innklages til Sivilombudsmannen.

Vi ønsker at omsorgsforeldre skal kunne klage på bakgrunn av følgende:

- o At barnevernet skal utarbeide og fremlegge tiltaksplan (§ 4-5)
- o At barnevernet skal gi all viktig informasjon for at omsorgsforeldre kan forstå og gi omsorg til barnet ut fra alle fremlagte punkter til ev. fylkesnemda (Ref § 4-12 Omsorgsovertakelse)
- o At barnevernet skal utarbeide en midlertidig og deretter tilpasset omsorgsplan (ref § 4-15 Omsorgsplan), som oppdateres.

Om nødvendig utarbeide en tydelig handlingsplan: Hva skal oppnås? Hvem skal gjøre hva? Konkret og forpliktende, alle impliserte parter må delta i utformingen

- o At barnevernet skal holde oversikt over opprinnelige foreldre og koordinere mot aktuelle hjelpeinstanser til det beste for barnet ift hjembesøk og tilbakeføring, samt gi de opprinnelige foreldrene muligheter til å hjelpe seg selv.

Departementet må utarbeide nye retningslinjer for overnevnte områder. Deretter må departementet la BUFetat få ansvar for å effektivere et nytt handlingssett mellom barnevern og omsorgshjem, med ansvar for å implementere nye nasjonale rutiner og deretter opplæring av det kommunale barnevernet.

Om dette heftet:

Bestilling av dette hefte og henvendelser om prosjektene "FostervettsRegler" og "Vitaminer til barnevernet" kan rettes til Marit Sanner, leder av Forandringsfabrikken tlf.: 9119 6561 epost: post@forandringsfabrikken.no www.forandringsfabrikken.no. Fotografering har Morten Brun hatt en finger med på, også på utseendet av heftet.

Kjære kollega

Vi ønsker oss:

Gode relasjoner mellom saksbehandler og omsorgsbarn

Konstruktivt samarbeid mellom saksbehandler og omsorgsforeldre

Tilpasset oppfølging og veiledning for omsorgsforeldre

Omsorgsbarnets ønsker er viktigst når tillitsperson skal velges

Omsorgsbarn og omsorgsforeldre lyttes til om samvær

Sann og viktig informasjon om barnets historie

Bevisstgjøring og trygging av barnets nettverk

Barnevernet ivaretar alle barn i omsorgsfamilien

Oppdatert informasjon om kontrakt, økonomi og andre rettigheter

Like rammebetingelser for alle omsorgsforeldre i Norge

Hilsen omsorgsbarn og omsorgsforeldre

FORANDRINGSFABRIKKEN

